

Škola podporující zdraví „včera“ a dnes

Jana Nedbalová,
KHS Pk

Obsah

1. Cíl dnešního programu
2. Je každá škola skutečně „zdravá“?
3. Má ŠPZ smysl po kurikulární reformě?
4. Co můžeme ještě čekat?
5. Aktuálně z úrovně národní koordinace-
předání slova Mgr. Marcele Krunclové (SZÚ)

PhDr. Miluše Havlíková (SZÚ) a Mgr. Zdeněk Tužil (ZŠ v Dolní Rovni) při schůzce koordinačního týmu ŠPZ v Pardubicích 4. 7. 2006 (archiv KHS).

Tradiční škola versus škola 21. století

Tradiční pojetí:

- Frontální výuka
- Jednosměrné předávání informací („hotové poznatky“)
- Známkování jako mocenský nástroj
- Paušální přístup
- Důraz na **biologické pojetí zdraví , hygienickou ochranu a bezpečnost**

Celkově menší samostatnost a větší formální autorita

Současné pojetí:

- Kombinované výukové metody, práce s prekoncepty
- Důraz se klade na rozvoj osobních kompetencí + znalosti, dovednosti
- Větší volnost v cílech
- Individuální přístup
- Důraz se klade na **holistické pojetí zdraví**
- **Celkově větší samostatnost a menší formální autorita**

ŠPZ = rozvojový program školy

- Připraven ve spolupráci se zdravotníky, pedagogy, psychology
- Ve snaze poukazovat na takové organizační prvky ve škole, které umožní dětem rozvíjet se nejen ve zdravém, bezpečném prostředí, ale i v podnětném prostředí, v dobrých sociálních vztazích a v co nejširší komunitě tak, aby úcta ke zdraví patřily k celoživotním prioritám jedince.
- V ŠPZ však nejde pouze o zdraví dětí, ale zdraví všech zaměstnanců ve škole. Na tom je postavena filosofie programu ŠPZ.

ŠPZ a jeho historie

- Od r. 1990 jednání mezi Radou Evropy, Evropskou komisí a evropskou úřadovnou WHO – politický apel, neboť považují program ŠPZ za jeden z nejvíce uznávaných programů podpory zdraví ve školách (v ČR „Zdraví 21“ „do roku 2020“ má být 95% škol školami PZ), původ ze Skotska (1986)
- Program pilotně realizován v ČR od roku 1992 do r. 1997 – modelová praxe
- r. 2004 - RVP vychází částečně z filosofie programu ŠPZ!

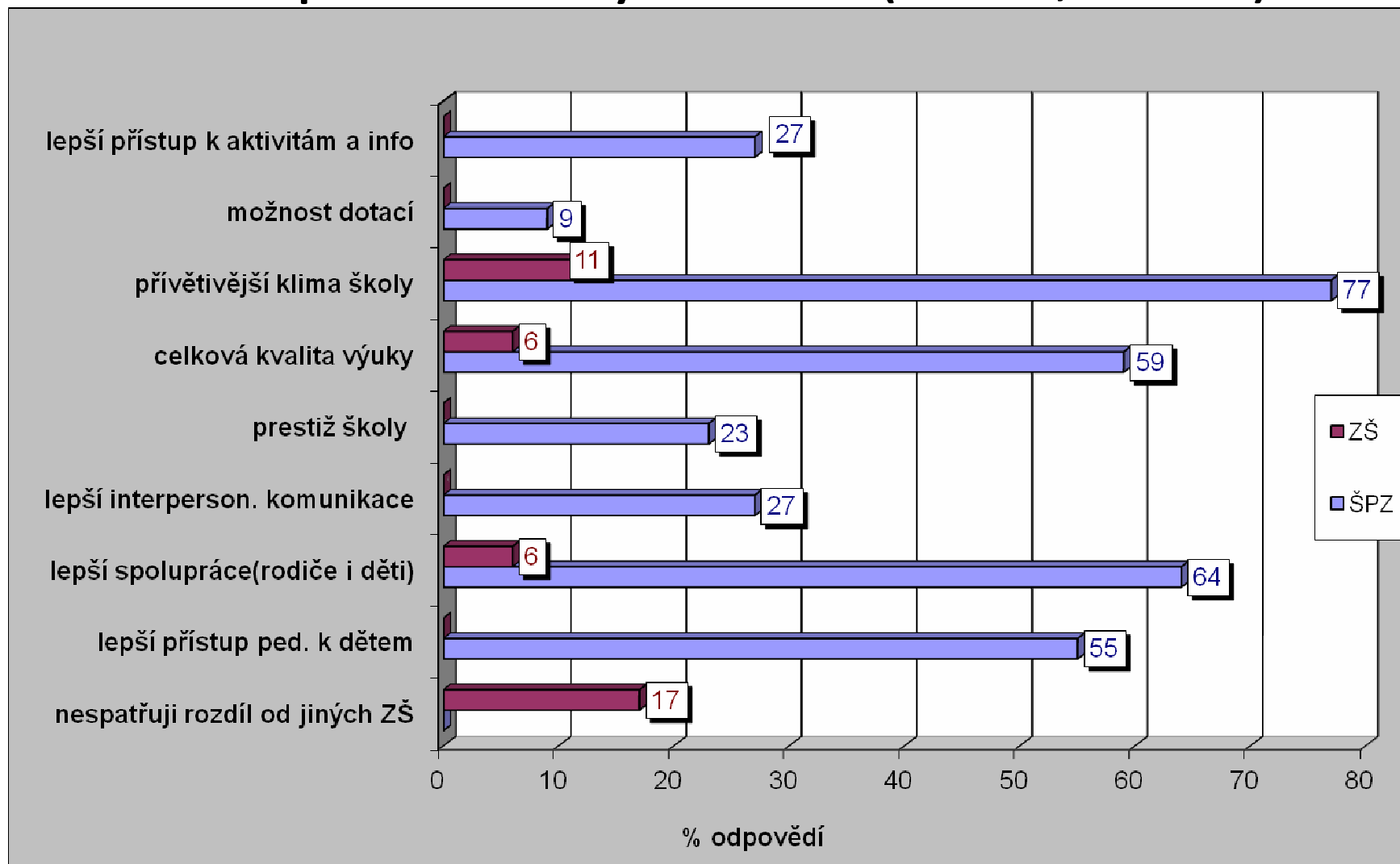
Kritéria programu ŠPZ

1. Aktivně podporovat sebeúctu všech žáků tak, aby každý mohl přispět k jejímu rozvoji
2. Vytvářet dobré vztahy mezi učiteli a dalšími zaměstnanci školy na jedné straně a mezi žáky na straně druhé, a mezi žáky navzájem
3. Objasňovat společenské záměry školy žákům a učitelům
4. Poskytovat stimulační podněty všem žákům velkou nabídkou aktivit
5. Využívat každé příležitosti ke zlepšení životního prostředí školy
6. Rozvíjet dobré vztahy mezi školou, rodinou a obcí
7. Rozvíjet dobré vztahy mezi nižším a vyšším stupněm školy k plánování souvislé výchovy ke zdraví
8. Aktivně podporovat zdraví a dobrý životní pocit u učitelů a dalších zaměstnanců
9. Škola klade zřetel k úloze učitelů a zaměstnanců v otázkách souvisejících se zdravím
10. Škola klade zřetel k doplňkové úloze školního stravování ve výchově ke zdraví
11. Škola uplatňuje speciální služby dostupné v obci při podpoře zdraví
12. Škola rozvíjí vzdělávací potenciál školních zdravotních služeb, které jdou za obvyklé postupy, k aktivní podpoře zdraví a výchově ke zdraví

Proč uvažovat o programu ŠPZ?

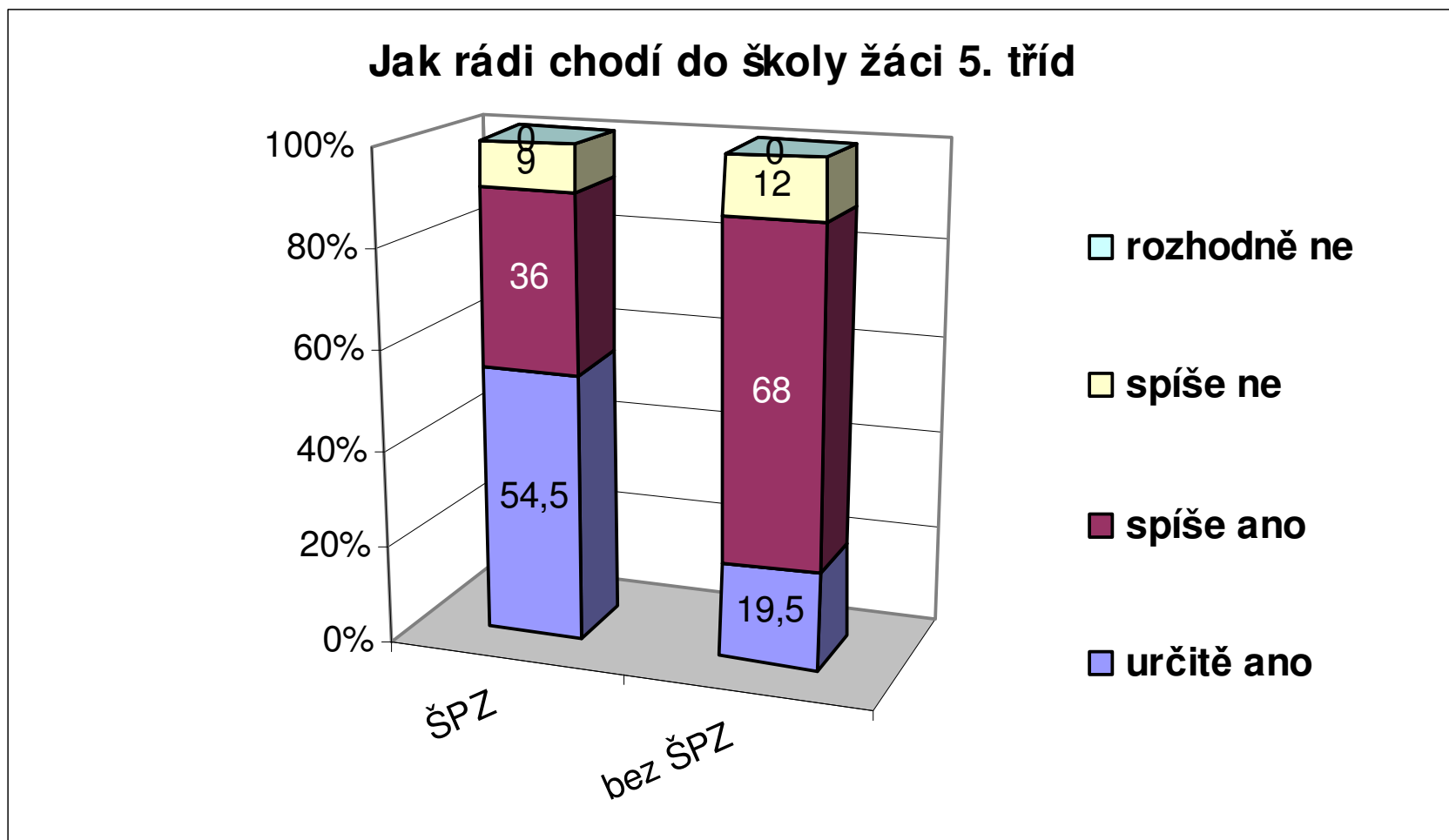
- Uznáváme, že je zdraví jednou z nejdůležitějších hodnot v životě člověka
- Uznáváme, že škola je významným prostředím pro vzdělávání i v této oblasti, jakou je výchova ke zdraví

ŠPZ hodnocením z pohledu učitelů ze 4 pardubických škol (n=40, 2009)

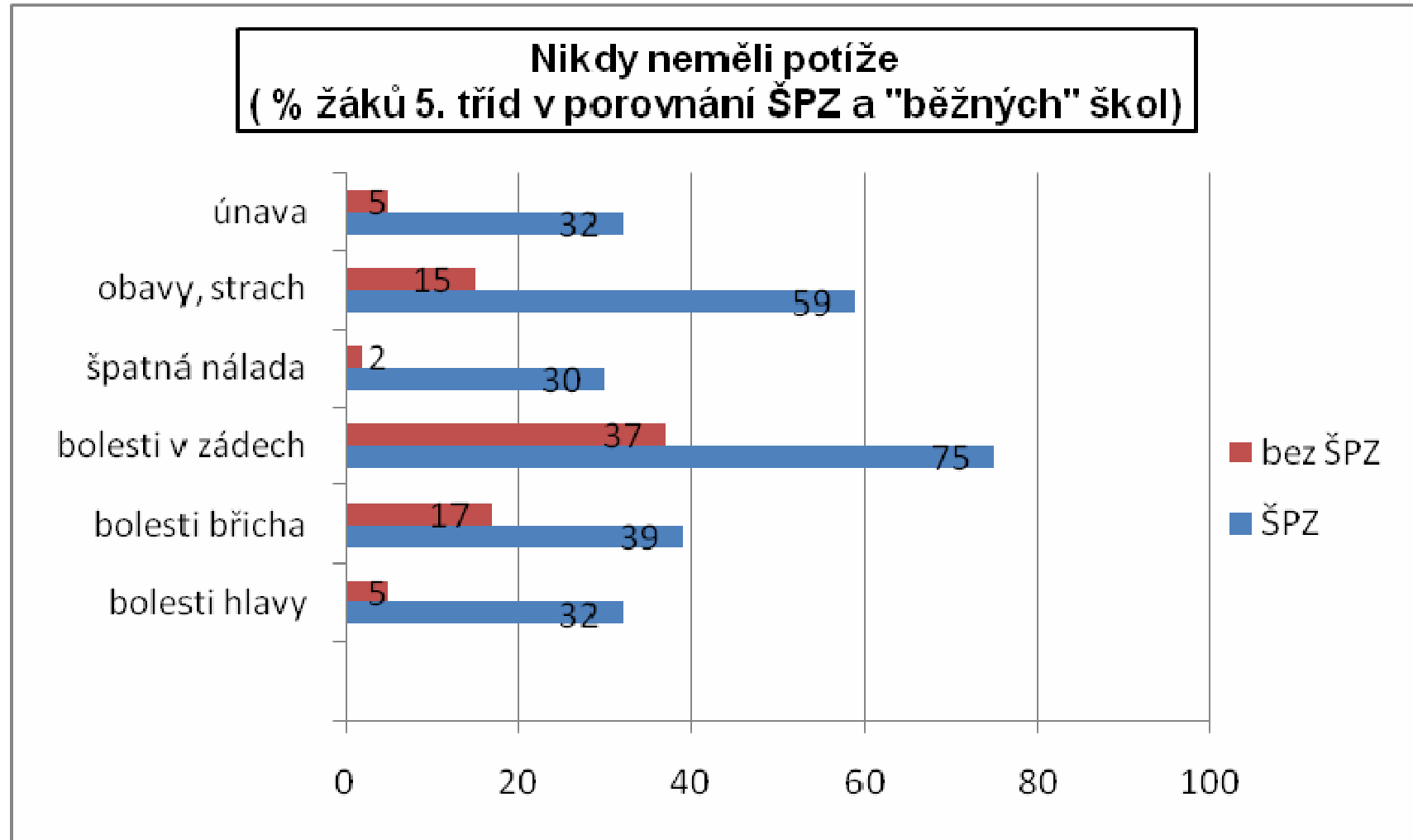
Statisticky významné rozdíly

(Kvalita ZŠ z hlediska podpory zdraví, Nedbalová 2009)

Statisticky významné rozdíly

(Kvalita ZŠ z hlediska podpory zdraví, Nedbalová 2009)

Souhrn poznatků ze současné ŠPZ (2009)

- Statisticky významný rozdíl byl sledován také v oblasti výuky témat, která se týkají rozvoje sociálních dovedností (ve prospěch ŠPZ).
- Výhody ŠPZ spočívají v příznivějším klimatu školy, celkové spokojenosti dětí se školou a částečně lepším zdravím dětí. Podpora zdraví v ideálním případě prolíná celým životem školy, který se odráží na psychickém i fyzickém zdraví dětí i učitelů.
- Spokojenost dětí se školou je významným argumentem pro vstup škol do programu ŠPZ.

Kde hledat argumenty pro přijetí programu ŠPZ

- 36 statisticky významných rozdílů mezi „běžnými školami“ a ŠPZ vyplynuly z šetření u populace dětí ŠPZ v ČR (Havlínová, 2006) a mezinárodní studie HBSC ČR (SZÚ, 2002)
- Dr. Michal Kolář podává velmi kladné hodnocení programu ŠPZ (Program podpory zdraví ve škole, 2. rozšířené vydání, Portál (2006).
- miniprůzkum v Pardubickém kraji (Kvalita základních škol z hlediska podpory zdraví ,Nedbalová,2009)

„Škola podporující zdraví také posiluje imunitu skupin proti infekci „virem“ šikanování a to je ta nejlepší prevence proti epidemii tohoto zla, jakou znám.“

Dr. Michal Kolář v Praze 9. srpna 1998